

UNIVERSITETET I OSLO
DET HUMANISTISKE FAKULTET

Eksamen i
RETKOM1102
Tekst og kommunikasjon

Vår 2013

Tid: Torsdag 30. mai kl. 14.30 – 18.30 (4 timer/timar)

Sted / stad: Gymsal 1 og 2, Idrettsbygningen

Ingen hjelpemidler tillatt.

Hjelpemiddel ikkje tillatne.

Oppgavesettet er på 4 sider, forsiden medregnet.

Oppgavesettet er på 4 sider medrekna framsida.

Sensur: 1. juli 2013

BOKMÅL

Du skal svare på alle oppgavene.

Oppgave 1: Kortsvarsoppgaver

- a) Forklar kort hva språkhandlinger er. Gi eksempler på ulike typer språkhandlinger.
- b) Bruk følgende tekstutdrag til å forklare de tekstlingvistiske begrepene "kohesjon" og "kohesjonsmekanisme":

Sommerferien er snart slutt, og barna i Humlegata kommer hjem igjen litt etter litt. Noen har vært langt oppe i landet i ferien, og noen har vært ved sjøen. Jørgen har vært seks uker på ferie-koloni. Nå er han veldig stolt og glad, for han har lært å svømme. Før var han den eneste av vennene i Humlegata som ikke kunne det. Nå svømmer han som en fisk, og stuper fra brygga som en sjøløve.

- c) Hva skiller skjønnlitteratur fra sakprosa?

Oppgave 2: Analyseoppgave

Gjør en retorisk analyse av teksten «Husmoren er død» (vedlegg), med særlig vekt på bruken av de retoriske bevismidlene **logos** og **patos**.

Analyseteksten er skrevet av forfatter og journalist Susanne Kaluza, og er en kommentar publisert i nettutgaven av avisen *Bergens Tidende* 14. mai 2013. Susanne Kaluza driver en av Norges mest leste foreldreblogger, www.susannekaluza.com.

NYNORSK

Du skal svare på alle oppgåvene.

Oppgåve 1: Kortsvarsoppgåver

- a) Forklar kort kva språkhandlingar er. Gi eksempel på ulike typar språkhandlingar.
- b) Bruk følgande tekstutdrag til å forklare dei tekstlingvistiske begrepa "kohesjon" og "kohesjonsmekanisme":

Sommarferien er snart slutt, og barna i Humlegata kjem heim litt etter litt. Somme av dei har vore langt oppe i landet i ferien, og somme har vore ved sjøen. Jørgen har vore seks veker på ferie-koloni. No er han svært kry og glad, fordi han har lært å svømme. Før var han den einaste av vennene i Humlegata som ikkje kunne det. No svømmer han som ein fisk, og stuper frå brygga som ei sjøløve.

- c) Kva skil skjønnlitteratur frå sakprosa?

Oppgåve 2: Analyseoppgåve

Gjer ein retorisk analyse av teksten «Husmoren er død» (vedlegg), med særleg vekt på bruken av dei retoriske bevismidla **logos** og **patos**.

Analyseteksten er skriven av forfattar og journalist Susanne Kaluza, og er ein kommentar publisert i nettutgåva av avisa *Bergens Tidende* 14. mai 2013. Susanne Kaluza driv ein av Noregs mest leste foreldrebloggar, www.susannekaluza.com.

HUSMOREN ER DØD

La oss begrave myten om hennes hippe oppstandelse en gang for alle.

BERGENS TIDENDE 14.05.2013 08:29 (Oppdatert: 14.05.2013 22:08)

Forfatter: susanne kaluza forfatter,journalist og foreldreblogger.

Fiendebilder er deilige. De engasjerer, tilbyr enkle løsninger og gir avisene etterlengtede klikk. Få ting provoserer norske hardtarbeidende folk og feminister så mye som damer som tilsynelatende vender spennende og godt betalte jobber ryggen for å bli husmødre à la 50-tallet.

For er ikke dette en ny og urovekkende trend vi står ovenfor?

Bakst og interiør

I alle fall er nyvalgt LO-leder Gerd Kristiansen bekymret. Fredag rettet hun en advarende pekefinger i VG mot alle landets bakemødre. Hun var skeptisk til trenden med hjemmeværende mødre som vier tiden sin til bakst og interiør i stedet for å være i arbeidslivet. [...]

At nordmenn er blitt mer opptatt av baking og interiør, er en korrekt observasjon fra LO-lederen. Om dette har noe å si for hennes jobb som leder av en arbeidstakerorganisasjon er jeg mer usikker på. Er sjokolademakroner og tapetsering av loppemarkedfunn noe hardtarbeidende nordmenn faktisk vender ryggen til arbeidslivet for å fokusere på?

Mødre jobber mer

La oss se hva tallene sier. Stikk i strid med hva mange tror, jobber norske småbarnsmødre mer enn andre kvinner. Blant kvinner som jobber deltid, er andelen høyest blant dem under 25 år - med andre ord studenter, og blant dem over 55 år - med andre ord pensjonister. Ferske tall fra Statistisk sentralbyrå viser at mens 36 prosent av kvinner med småbarn jobber deltid, er samme tall for kvinner uten barn, eller med barn over 16 år, på 43 prosent. Småbarnsmødre står altså på hardere enn sine medsøstre i arbeidslivet. Og DET er en trend. [...]

Innvandrerkvinner

Men så var det husmødrene da. Fører bakeblogger og oppussingshysteri til at stadig flere arbeidsføre kvinner velger å stå utenfor arbeidslivet? Ikke ifølge Statistisk sentralbyrå. Forskjellen mellom menn og kvinner som var sysselsatt i inntektsgivende arbeid var 30 prosentpoeng på 70-tallet, 20 prosentpoeng på 1980-tallet og rundt 10 prosentpoeng på 1990-tallet. I 2011 var den på 5 prosentpoeng. Tall fra OECD viser at Norge kan skryte av en av de høyeste andelene sysselsatte kvinner i hele Europa, bare slått av islendinger.

Antall hjemmearbeidende kvinner utgjør nå totalt 4 prosent av kvinner i alderen 20-66 år. Du hørte riktig: 4 prosent. Det utgjør en mikroskopisk andel av arbeidsstokken. Hvem er så disse husmødrene LO-lederen er så bekymret for? Jo, de som går hjemme er ifølge SSB i stor grad innvandrerkvinner,

eldre, lavt utdannede, med sviktende helse og store omsorgsforpliktelser. Veldig få i sentrale strøk, litt flere i Agder.

Mad men-skjørt

Trender skifter fort. Livsvalg gjør det ikke. Mad Men-skjørt og cupcakes byttes raskt ut med bermudashorts à la 80-tallet og politikkens irrganger i House of Cards. Vi sier ikke opp jobbene våre for å bli lobbyister av den grunn.

Når lederen for landets største arbeidstakerorganisasjon ukritisk kjøper lettvinde, medieskapt myter om en husmortrend, fjerner det fokus fra de høyst reelle problemene norsk arbeidsliv står ovenfor. Det er en simpel nedvurdering av kvinner å fremstille deltid eller hjemmearbeid som et resultat av egoistiske valg om å bake og pusse opp shabby chic-interiør. Slike lettvinde forklaringer bygger opp under fordommer og tilslører de underliggende strukturelle årsakene.

Likelønn

Når det fortsatt er flere kvinner enn menn som arbeider deltid eller står utenfor arbeidslivet, dreier det seg om langt mer alvorlige tendenser enn baketrender. Som at lønnsgapet mellom kvinner og menn har stått stille de siste 20 åra. Som mangelen på heltidsstillinger innen helsesektoren. Som et sterkt kjønnsdelt utdannings- og arbeidsmarked. Som mangelen på tilrettelegging på arbeidsplassene. Som at kvinner fortsatt utfører 30 minutter mer husarbeid enn menn, hver bidige dag. Som at det er langt større kulturell aksept for kvinner å trappe ned på jobbingen for at hverdagskabalen skal gå opp enn for menn.

Sekstimersdag?

Fremfor å høre Gerd Kristiansen score billige poenger ved å latterliggjøre kvinner uten heltidsjobb vil jeg heller se om LO-lederen kan få flere fedre til å tilbringe mer tid sammen med familien sin. Hørte jeg noen si sekstimersdag?

Det betyr ikke at det er umulig å finne norske kvinner i dag som er husmødre og stolte av det. Jeg har all respekt for arbeidet de legger ned i hjem og hus og er sikker på at mange finner hverdagen verdifull og givende. De representerer bare ikke noen ny arbeidslivstrend, men en gruppe som snart er et like sjeldent syn som fasttelefoner og sjekkhefter.